

W pierwszej części są przedstawione podstawowe wiadomości z mechaniki, nauki o ciepłe, elektryczności i magnetyzmu oraz optyki. Podano także przykłady zjawisk relatywistycznych, a na końcu książki zamieszczono tablice podstawowych wzorów matematycznych i stałych fizycznych.

Materiał jest podany zwięźle, konsekwentnie stosuje się w całej książce rachunek wektorowy.

Na całość pracy składają się dwie części (cz. II Fizyka współczesna – J. Massalski). Książka jest przeznaczona dla inżynierów różnych specjalności oraz dla studentów wyższych uczelni technicznych.

Spis treści:

1. Wielkości fizyczne i jednostki

- 1.1. Układy jednostek CGS i MKS. Międzynarodowy układ jednostek miar SI
- 1.2. Pomiar długości, masy i czasu

2. Elementy analizy matematycznej

- 2.1. Funkcje
- 2.2. Pochodna funkcji.
- 2.3. Rachunek całkowy
- 2.4. Liczby zespolone

3. Elementy rachunku wektorowego

- 3.1. Algebra wektorowa
- 3.2. Analiza wektorowa
- 3.3. Tensor

I. Mechanika

4. Kinematyka punktu materialnego

- 4.1. Ruch bezwzględny i względny. Równania ruchu. Układy współrzędnych.
- 4.2. Ruch prostoliniowy
- 4.3. Ruch krzywoliniowy

5. Dynamika punktu materialnego

- 5.1. Pojęcie siły. Zasady dynamiki
- 5.2. Druga zasada dynamiki
- 5.3. O sile
- 5.4. Trzecia zasada dynamiki. Siły wymuszone
- 5.5. Kret punktu materialnego
- 5.6. Ruch punktu materialnego po okręgu
- 5.7. Ruchome układy odniesienia. Układy inercjalne
- 5.8. Przyspieszony układ odniesienia w ruchu postępowym. Siła bezwładności
- 5.9. Nieinercjalny układ odniesienia przy równoczesnym ruchu postępowym i obrotowym
- 5.10. Praca. Moc
- 5.11. Energia mechaniczna

6. Dynamika układu punktów materialnych i ciała sztywnego

- 6.1. Stopnie swobody ruchu

- 6.2. Ciężar właściwy i gęstość
- 6.3. Środek masy
- 6.4. Zasada zachowania pędu dla układu punktów materialnych
- 6.5. Zastosowanie zasady zachowania pędu do procesu zderzenia
- 6.6. Napęd odrzutowy
- 6.7. Ruch obrotowy układu punktów materialnych ciała sztywnego wokół osi stałej
- 6.8. Ruch złożony swobodnego ciała sztywnego
- 6.9. Ruch obrotowy ciała sztywnego wokół osi swobodnej
- 6.10. Ruch precesyjny
- 6.11. Ciężenie powszechne (grawitacja)
- 6.12. Tarcie

7. Własności sprężyste ciał

- 7.1. Prawo Hooke'a. Ciśnienie
- 7.2. Własności sprężyste izotropowych ciał stałych
- 7.3. Własności kryształów
- 7.4. Sprężystość cieczy i gazów

8. Mechanika cieczy i gazów

- 8.1. Hydrostatyka i aerostatyka
- 8.2. Dynamika cieczy doskonałej
- 8.3. Dynamika cieczy rzeczywistej
- 8.4. Przepływ potencjalny, cyrkulacja, wiry

9. Ruch drgający

- 9.1. Ruch harmoniczny
- 9.2. Superpozycja drgań harmonicznnych liniowych
- 9.3. Ruch drgający tłumiony. Drgania wymuszone. Rezonans

10. Ruch falowy

- 10.1. Równanie falowe. Fale harmoniczne
- 10.2. Prędkość rozchodzenia się fal sprężystych
- 10.3. Równanie różniczkowe fali
- 10.4. Interferencja fal
- 10.5. Zjawisko Dopplera
- 10.6. Zasada Huygensa
- 10.7. Prawa odbicia i załamania
- 10.8. Zasada Fermata

11. Akustyka

- 11.1. Charakterystyka dźwięków. Analiza Fouriera
- 11.2. Liniowe źródło dźwięku
- 11.3. Drgania własne. Dwuwymiarowe źródła dźwięku: membrany i płyty
- 11.4. Ultradźwięki, ich wytwarzanie i zastosowanie
- 11.5. Natężenie dźwięku
- 11.6. Odbieranie wrażeń dźwiękowych. Budowa ucha ludzkiego

II. Nauka o ciepłe

12. Termometria, rozszerzalność ciał, kalorymetria

- 12.1. Temperatura i jej pomiar
- 12.2. Rozszerzalność ciał stałych i ciekłych
- 12.3. Kalorymetria
- 12.4. Przemiany gazowe

13. Molekularno-kinetyczna teoria gazów

- 13.1. Podstawowe pojęcia fizyki molekularnej
- 13.2. Podstawowe równanie kinetycznej teorii gazów
- 13.3. Maxwellowski rozkład prędkości cząsteczek
- 13.4. Ruchy Browna
- 13.5. Wyznaczanie liczby Avogadra
- 13.6. Rozkład Boltzmanna
- 13.7. Średnia liczba zderzeń i średnia droga swobodna
- 13.8. Podstawy teorii transportu
- 13.9. Zjawiska wysokiej próżni

14. Pierwsza zasada termodynamiki

- 14.1. Wstępne sformułowanie I zasady termodynamiki
- 14.2. Energia wewnętrzna układu
- 14.3. Praca ciśnienia przy zmianie objętości gazu
- 14.4. Energia wewnętrzna gazu rzeczywistego
- 14.5. Równanie Poissona
- 14.6. Entalpia. Proces dławikowy
- 14.7. Skraplanie gazów i osiągnięcie niskich temperatur

15. Druga i trzecia zasada termodynamiki

- 15.1. Procesy odwracalne i nieodwracalne. Procesy quasistatyczne
- 15.2. Sformułowanie drugiej zasady termodynamiki
- 15.3. Cykl Carnota
- 15.4. Twierdzenie Carnota
- 15.5. Entropia
- 15.6. Obiegi techniczne
- 15.7. Trzecia zasada termodynamiki

16. Ciała stałe, ciecze, roztwory

- 16.1. Zmiany stanu skupienia
- 16.2. Para nasycona
- 16.3. Napięcie powierzchniowe
- 16.4. Fizyczne własności roztworów

III. Nauka o elektryczności

17. Elektrostatyka

- 17.1. Elektryzowanie ciał przez potarcie
- 17.2. Prawo zachowania ładunku. Ładunek elementarny
- 17.3. Elektroskopy
- 17.4. Gęstość powierzchniowa ładunku
- 17.5. Prawo Coulomba. Układy jednostek. Przenikalność elektryczna próżni
- 17.6. Pole elektrostatyczne. Natężenie pola

- 17.7. Potencjał elektryczny
- 17.8. Pomiar potencjału
- 17.9. Indukcja elektrostatyczna
- 17.10. Pole elektrostatyczne w dielektrykach
- 17.11. Pojemność elektryczna
- 17.12. Polaryzacja dielektryków
- 17.13. Energia pola elektrostatycznego
- 17.14. Zjawisko piezoelektryczne
- 17.15. Zjawisko piroelektryczne
- 17.16. Napięcie kontaktowe

18. Stacjonarny prąd elektryczny

- 18.1. Prąd elektryczny. Natężenie i gęstość prądu
- 18.2. Prawo Ohma
- 18.3. Zależność oporu od temperatury
- 18.4. Prawa Kirchhoffa
- 18.5. Ciepło Joule'a-Lentza
- 18.6. Termoelektryczność. Zjawisko Peltiera i Thomsona

19. Pole magnetyczne prądu elektrycznego

- 19.1. Doświadczenie Oersteda
- 19.2. Siła Lorentza. Indukcja magnetyczna
- 19.3. Prawo Biota-Savarta
- 19.4. Własności magnetyczne ciał
- 19.5. Prawo Ohma dla obwodu magnetycznego
- 19.6. Moment magnetyczny zamkniętego obwodu płaskiego
- 19.7. Moment magnetyczny magnesu. Prawo Coulomba dla magnesów
- 19.8. Elektryczne przyrządy pomiarowe

20. Indukcja elektromagnetyczna

- 20.1. Zjawisko indukcji elektromagnetycznej
- 20.2. Energia magnetyczna cewki
- 20.3. Zasada działania prądnicy
- 20.4. Obwód prądu zmiennego
- 20.5. Prąd trójfazowy
- 20.6. Podstawowe prawa elektrodynamiki
- 20.7. Drgania elektryczne. Fale elektromagnetyczne
- 20.8. Równania Maxwella.
- 20.9. Jednostki i wymiary wielkości elektromagnetycznych

21. Prąd elektryczny w elektrolitach i gazach

- 21.1. Prawa elektrolizy Faradaya
- 21.2. Prąd elektryczny w gazach

IV. Optyka

22. Optyka geometryczna

- 22.1. Podstawowe prawa optyki geometrycznej
- 22.2. Źródła światła. Zjawisko odbicia
- 22.3. Powstawanie obrazu

- 22.4. Zjawisko załamania światła
- 22.5. Wady odwzorowania soczewek
- 22.6. Przyrządy optyczne

23. Dyspersja, interferencja i dyfrakcja światła

- 23.1. Dyspersja światła
- 23.2. Absorpcja światła
- 23.3. Widma
- 23.4. Widzenie barwne
- 23.5. Interferencja światła
- 23.6. Interferencja w cienkich warstwach
- 23.7. Interferometry
- 23.8. Dyfrakcja światła. Strefy Fresnela
- 23.9. Zdolność rozdzielcza przyrządów optycznych

24. Polaryzacja i podwójne załamanie światła

- 24.1. Polaryzacja światła przy odbiciu i załamaniu
- 24.2. Polaryzacja światła przy podwójnym załamaniu
- 24.3. Interferencja światła spolaryzowanego
- 24.4. Zjawisko Kerra i Cottona-Moutona
- 24.5. Skręcanie płaszczyzny polaryzacji

25. Promieniowanie elektromagnetyczne. Teoria promieniowania

- 25.1. Widmo fal elektromagnetycznych
- 25.2. Promieniowanie cieplne
- 25.3. Prawo Kirchhoffa
- 25.4. Ciało doskonale czarne
- 25.5. Prawo Plancka

26. Fotometria

- 26.1. Fotometria energetyczna
- 26.2. Fotometria wizualna

27. Teoria względności

- 27.1. Niezmienniczość prędkości światła
- 27.2. Transformacja Lorentza
- 27.3. Niezmienniczość praw fizycznych
- 27.4. Równoważność masy i energii
- 27.5. Przykłady zjawisk relatywistycznych